

LA TORRELLA

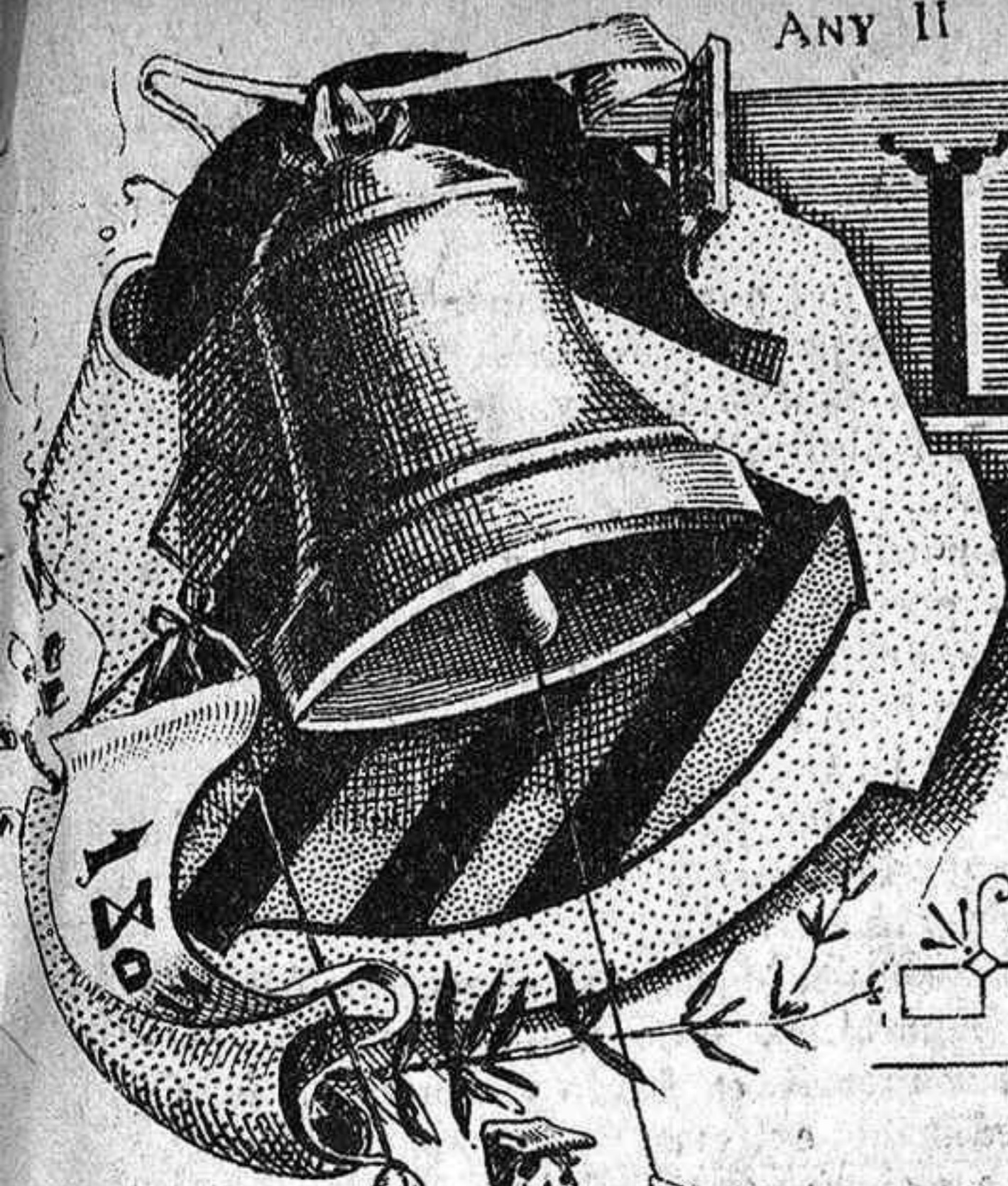
SETMANARI CATALÀ

FESTIU IL·LUSTRAT Y LITERARI

10 CENTIMS lo número per tot arreu.

Preu de subscripció 2 R^s al mes.

REDACCIÓ: San Pau - 56 - Lit.

D. RAFEL MOLINA
(LAGARTIJO.)

Mestre en el art y ab valor
del que n'ha dat probas grans
y es dels toreros barbians,
sense disputa, el millor.
Per la carrera 's desviu,
y encar que no ho necessita
à exercitarla l' incita
lo seu cor caritatiu.

Rafael Molina

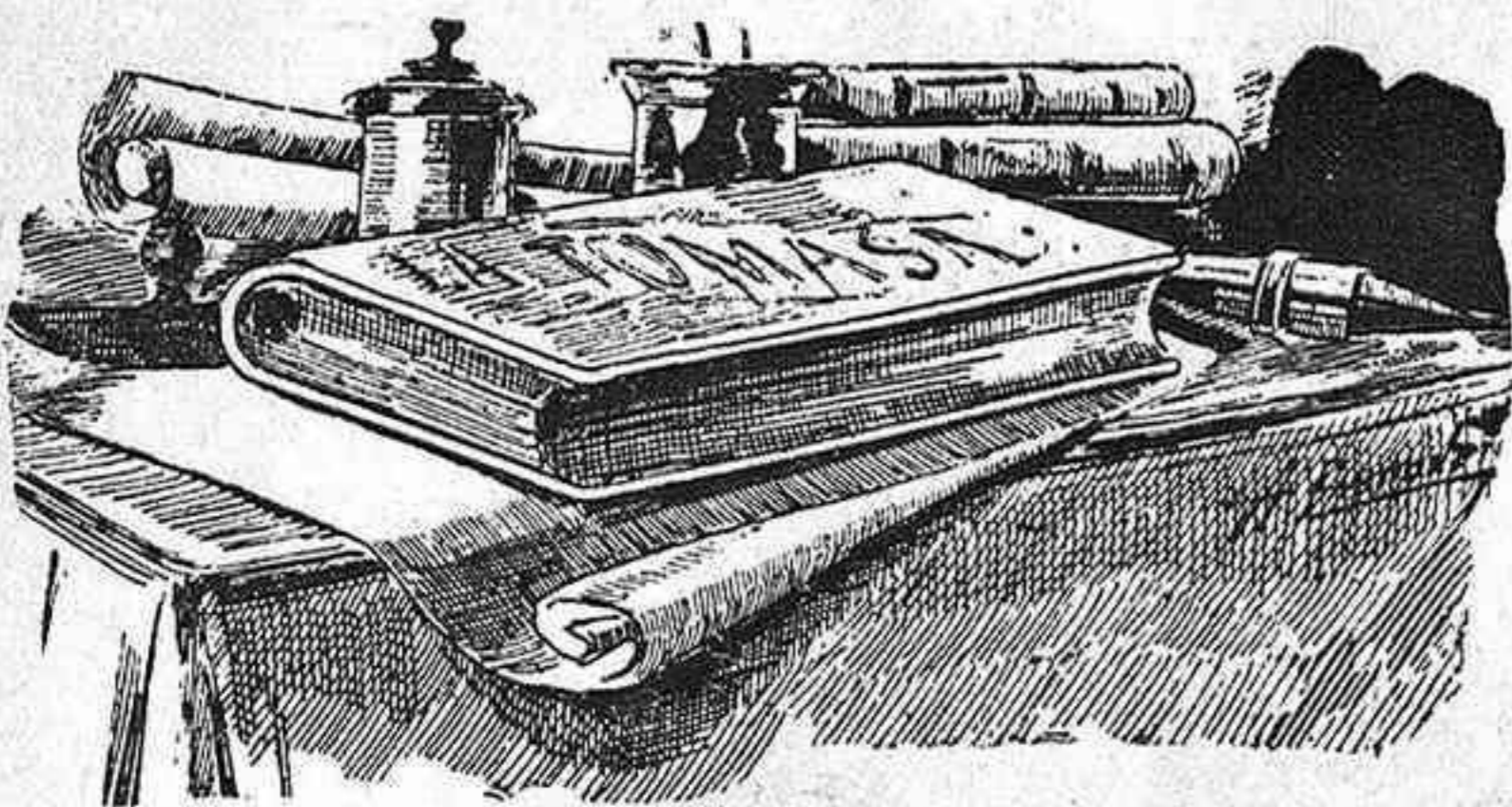
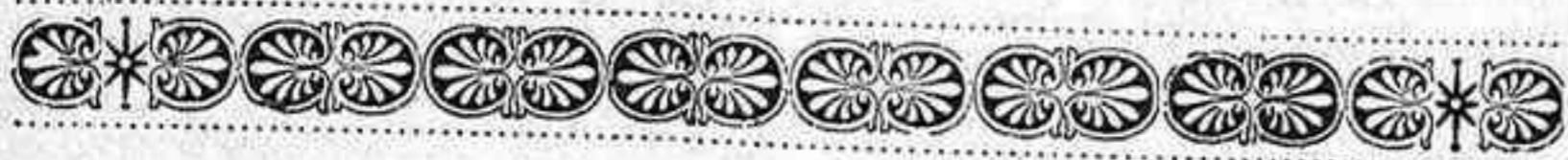
SUMARI

TEXT.—Las Cartas, per J. Soler R.—Quina Llástima, poesia, per Jota Giró.—La Gloria, poesia per Joseph M.ª Codolosa.—Rafel Molina (biografia).—Teatros, per Un Cómich retirat.—Campanadas.—Per si 'ls interessa.—Terra y Cel, poesia per Antonet del Corral.—Ser marqués, poesia per Serrallonga.—Quentos.—Secció Regiliosa.—Efe-mérides.—Diversions públicas.—Telégramas.

GRABATS.—Rafel Molina, (retrato) per Punts suspensius.—Trajes d' estiu.—Conquistadors, per F. Gomez S.—Ricardo Calvo, (retrato) per Punts suspensius.—Sport—Epilech, per Cilla.—Primavera, per G. Soler.—Idilis d' estiu, per Cilla.

FOLLETÍ.—Lo llenyater, per M. Fius y Palà, ab ilustració de F. Gomez S.

LAS CARTAS

A mon amich en J. Ayné Rabell

—Deu la quart.
 —¿Que se l' hi oferia?
 —¿Es aquí que fan las cartas?
 —Si senyora; entri.
 —Ab lo sèu permís.
 —Vosté dirá per lo que vé.
 —Jo vinch per sapiguer certas cosas que m' están passant.
 —¿Referents á qué?
 —Ja veurá; lo meu marit avants se portaba molt bé ab mi, pero are fá un quant temps...
 —Comprénch; vosté vol sapiguer si 'n tèn alguna.
 —¡Angela!
 —¿Angela 's diu?
 —No senyora, vull dir just.
 —Comensém. ¿Com se diu vosté?
 —Antonia Barret per servirla.
 —Gracias... Lo sèu marit está enamorat de una dona rossa...
 —No senyora, es morena, perquè jo sospito d' una vehina.
 —Ja veurá, está enamorat de dugas: una rossa y una morena, y aquesta morena es una fulana que viu molt prop de casa de vosté.
 —¡Ja ho créch, al pis del devant!

—Donchs si, aquesta dona 'l té completament, lo que 's diu *lelo*.

—Ja l' arreglaré jo á aquesta fulana. ¡La poca vergonya! 'm critiqueija perquè tinch un íntim amich, ¿sab? que 'm visita molt sovintet y... ella 'm destarota 'l meu marit! Ja l' hi dich jo que n'hi há un tip de certa clase de gent...

—No me 'n parli, dona; ab los anys que 'm dedico á endevinar, lo porvenir de las personas, n'hi vistas moltas de cosas, que, sino que no venen al cas, las hi esplicaria y se 'n feria creus.

—Ja ho créch, já. Continuhi.

—¿Voldria vosté fer perdre la fat-lera que 'l sèu marit té per aquesta dona?

—¡Burranga, y es clár!

—Donchs bueno; per lograr aixó es necesari fer certs travalls molt importants, pero molt importants, perquè 'l mal del seu marit es fondo y es necesari fer ús de certs procediments extrems.

—Per mi no estigui; pot tirá 'l dret.

—Es que... será una mica car.

—¿Quant m' en farà pagar?

—Si vosté fós una senyora de *alto rumbo* no l' hi faria per menos de vint y cinch duros, pero per vosté serán dotze, y cregui que no hi guanyo gran cosa, perquè ni tant sols me paga la molestia de anar uua infinitat de nits al peu de mar, ni 'l gasto de las gallinas negres que haig de matar, que quant surtan de las mevas mans ja no serveixen per rés.

—¡Dotze duros son molts dinérs!

—Es barato, cregui que 's barato.

—En fí, ja m' hi pensaré.

—Com vosté vulga.

—Mirim are si 'm volen mal.

—¿Que desconfia de algú?

—No senyora, pero es lo cas que tots los dias al devant de la porta del men pis hi trovo una punta de cigarro tota mastegada y aixó 'm dona molt que pensar.

—No s' equivoca. L' hi volen mal y cregui que 's una de las pitjors desgracias que pot tenir; pero aixó es fácil de remediar.

—¿Com?

—Oferint una novena á la Mare de Deu del Carme.

—¿Y qui l' ha de dir, un capellá?

—No, dona; per deu rals l' hi diré jo y ja 's pot riure de totas las burillas que trovi al devant de casa seva.

—Donchs sent aixís, vosté se 'n cuidarà. Tant fácil fós de arreglar lo que tinch que consultarli.

—¿Tant *grave* es?

—Vosté jutjará. Es lo cas que aquell amich de que ja l' hi he parlat que, per si no l' hi he dit, me vé á veurer quant lo meu marit es fóra per no dar motiu de que agafi celos?... ¿comprén?...

—¡Prou filleta meva! endevant.

—Donchs si, á aquet fulano jo l' hi vaig deixar quinze duros que 'l meu home 's guardava pera ferse un vestit d' estiu y encara no me 'ls ha tornat y...

—Y vosté 's troba ab un compromís

—¡Oh y vaya un compromís mes gran! figuris, lo dia que 'l meu marit 'm demani els dinérs per pagar al sastre, l' esvalot que s' armará quant l' hi digui que no 'ls tinch...

—¡Y sobretot, si l' hi diu que 'ls ha deixat á un amich!

—No m' en parli, dona; jo crech que ja sospita algo d' aquesta amiatat, perque sempre m' diu que vaig ab malas companyias.

—¿Aixó l' hi diu? Ell si que hi vá, fentse ab aquella vehina.

—¡No m' parli de la vehina!.. Agafi las cartas y vegi si 'n sortiré de aquet compromís.

—Veyám. Oros: aixó vol dir que vosté tindrà quartos. —¡Oh tindrè! tenirlos voldria.

—Deixim continuá y calli... Aquestos reys designan que váris homes n' hi oferirán per un cert negoci y que si vosté l' fá tindrà sort.

—¿Váris homes serán? ¡Jesús, María y Joseph!

—No m' interrompi. Hi há una dona que l' hi vol molt bé y l' hi proporcionarà l' medi de relacionarse ab los subjectes que l' hi he parlat, pero vosté l' hi costará un xich decidirse y... ¿veu aquet as de basto?...

—Si senyora.

—Donchs aixó vol dir que si vosté no fá 'ls possibles en aceptar las proposicions que se l' hi ferán, lo seu marit descobrirá la amiatat que vosté sosté ab aquell fulano, sabrá lo dels quinze duros y 'l resultat serà que vosté carregará de lo lindo, como s' acostuma á dir.

—¡Ay Deu meu! ¡siempre m' ho havia figurat que alló de las burillas no m' portaria rés de bó!

—Dexis de burillas y de romansos, que aquesta qüestió no té rés que veurer ab semblants porquerias.

—Bé, però, ¿quina classe de negocis son aquets que m' diu?

—Ja veurá; vosté es jove encara...

—Trenta un anys.

—Y bastant guapeta...

—Favor que vosté m' fá.

—No senyora, no es favor; jo dich las cosas tal com las veig. Donchs bueno; si vosté volgués... venint alguns ratets aquí á casa... podria agafar molt bonas co-neixensas ab certa classe de subjectes molt formals y... senyors de bon regent que l' hi farian alguna caritat y vosté podria sortir, no sols del compromís que ara té, sino de tots los que se l' hi pressentesin, y 'l seu marit... ¿sab?... no s' enteraria de rés y... s' estalviaria el xubasco que se l' hi prepara.

—¿Sab que vosté m' proposa una cosa molt poch digne?

—No ho diga .. son gent molt de bé, que no li farán cap mal; jo solshu propono perque vosté es digne de llástima per l' estat apurat en que 's troba; per lo demás, fará lo que mes bé l' hi sembli.

—Ja comprench la bona intenció de vosté, pero... ab franquesa, temo que aquet camí que m' proposa m' comprometi...

—Miris filla meva, aquesta casa es un confesionari; de lo que passa aquí dins, ningú 'n sab rés. Y tot se farà ab bon fi... Rés, passa' el rato no més volen aquets senyors... Donchs que 's pensava?

—¿Vol dir?

—L' hi juro.

—Si fos aixís...

—Creguim, acepti lo que l' hi propono y may l' hi faltarán quatre duros á la butxaca.

—Acepto, pero sobretot...

—Vol callar, dona.

—Diguim que haig de fer.

—Vingui 'ls dias que vulgui; allá... entre dos llus-

tres... ¿sab? farán la tertulietta... Rés... capritxos de uns quants senyors que no saben com passar lo temps y demostrar son amor al próxim.

—¿Y tindrè 'ls quinze duros... y més si 'ls necesito?

—Jo l' hi prometo. Tenen molt bon cor.

—Entesos. ¿Quant l' hi haig de donar are per la molestia?

—Miris, tres consultas á pesseta cada una son dotze rals, y deu que havém quedat per la novena... son cinch pesetas y mitja.

—La novena, per are deixemla está.

—Com vosté vulga.

—Tingui, si es servida.

—Está molt bé.

—Donchs fins á un altre rato.

—Entesos.

—Estiga boneta senyora...

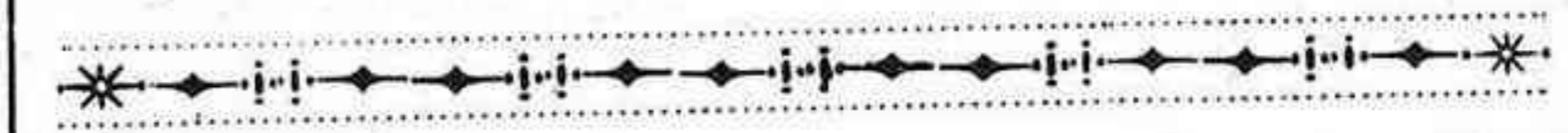
—Mundetá, per servirla.

—Gracias.

—Passihó bé

¡He guanyat dotze ralets y una parroquiana que me 'n fará guanyar alguns més! ¡Viscan los tontos!... Té, Marieta, tres pesetas; ves á buscar un tortell de deu rals. Havém de celebrar aquesta nova ganga. ¡Y encare dirán que aquet es lo sigle de las llums!

J. SOLER R.

QUINA LLÁSTIMA

Tu, que vas fer quinze abrils
fa com á cosa de un mes,
tu, que ets guapa per demás
y amable baix tots istils;
Tu, tan bonica, y xamosa,
tan fina, y tan joganera;
tú, que tens per caballera
un tresor d' or, y ets hermosa;
Tu que 'ls estels que s' oviran,
ab tos ulls que son dos sols,
pots eclipsarlos, si vols,
quant avergonyits te miran;
Tu, que perlas tens per dents
y 'l coll de satí nevat,
tú que 'l nas ben modelat
y finas orellas tens;
Tú que tens una cintura
provocativa y flexible,
y uns peus que sembla impossible
que t' sostinguin, y que ets pura:
Dius que no trovas promés:
¿Y perquè? ¡Nina preciosa!
—Perque m' fa falta una cosa...
—¿Una cosa?—Si. Dineros.
—Pues, mira. ¿Ves qui ho diria?
Si tinguessis cent mil duros,
tan sols per treure't d' apuros:
creume que ab tu m' casaria.

JOTA GIRÓ.

TRAJES D' ESTIU

Diu qu' en l' estiu qu' ara entrém
fins lo Sol encendrà 'ls pins;
Calculin cóm estarém
no adoptant los figurins
que nosaltres proposém.

CONQUISTADORS.

—(Gracias á Deu que du trassa de declarar-se)... Donchs Tano, diguim... Tè cor?... Li demano.
—Ay!... Ja 'l conech aquet vano; va ze fabricat á caza.

—(No 'm sabré pas declarar.)
—(Noya 'm sembla que no gosa.)
—¿Julia?...

—¿Qué?...
—Ay qu' es hermosa!
Veyám, deiximla olorar.

LA GLORIA

Por llegar á gigante enano vivo
no se ser hoy y perecer mañana.
ZORRILLA.

Il·lusió, folla caboria
de la pobre humanitat;
bambolla, fum, vanitat,
veus aquí lo qu' es la *gloria*;
quant de la mort la memoria
un moment al home aterra,
mes á la vida s' aferra,
ser *etern* es son anhel
y duptant de la del cel
busca la *gloria* en la terra.

Desitjá que lo seu nom
á manera de reclám,
s' escriga *ab lletres de pam*
perqué 'l llegeigi tothom,
que vinga ó no vinga á tom
á tot' hora se 'l alabi,
dihent qu' era un *artista*, un *sabi*
y aixís sa *impotència* esbrava:
Veyent que sa vida acaba
no vol que sa *gloria* acabi.

«No vol viurer per morí
«oblidat» diu com Zorrilla; (1)
corra, treballa s' humilla,
ompla paper á desdí,
¿No es aquell lo *Parnás*?—Sí,—
—¿Donchs al *Parnás* ab dos salts!,
busca los *puestos mes alts*,
sa noble ambició l' abona
y al fi logra una corona
si no de llover... d' ofals... (2)

Y dich d' *ofals*, perqué es cert
que molts ab l' *orgull* que tenen
per llover *vritable* prenen
lo que 's *ofals* y aixó 'ls pert,
aixordats per lo *concert*
d' *aduladors* que no 'ls deixan
sa *ignorancia* desconexan
y al enfilarse á lo *cim*
devallan cap á l' abím
tan depressa com mereixen.

¿Oh *gloria*! tothom te voll!
no hi ha una persona nada
que no estigui enamorada
de tos raigs divins de sol,
Tu ets dels *mártres*, lo consol,
de los tristos l' alegría,
dels sabis la veu que 'ls guia,
dels aymants, goig y esperansa,
dels guerrers, crit de venjansa
y per tots *monomania*.

Per tu 'l *sabaté* oblidant
que ha nascut per *sabater* (3)
poeta y lletrat vol ser
y qui sap si *governant!*
buxeta y ninyol deixant
ploma y tinter arreplega
y á sobre 'l paper edgega
una flor de lo seu cor,
que per mes que sigui flor
sempre fá farum de pega.

Per tu hi ha pintor que 's creu
ab mes talent que 'n Fortuny
sols perque ha pintat un *lluny*
que de tant *lluny* ningú 'l veu (4)
per tu 'ls *cómichs* van arreu
per mes que l' *art* ne pateixi,
per tú no crech que 's coneixi
lloch ahont no s' hi trovi un *mico*
que no estrefasi á n' en *Vico*
qu' á n' en *Calvo* no escarneixi.

Per tú un sereno de barri
si li dihuen que be canta
lo fanal y 'l xuxo planta,
aprent nota... y mou xibarri;
tu tens culpa s' encaparrí
tal volta algun ignocent
fent probas continuament
per trovar la *cuadratura* (5)
del círcul y ab tant qu' apura,
trova la *cuadra* solsment.

Per tu als *vehins* amohina
un aprenent de *violí*.
Per poguerte conseguí
mes d' un *tonto* s' *arruina*;
no falta qui s' imagina
per tu, seguir lo concell
de ferse saltá 'l cervell,
cregut que cuant lo veurán,
sensa vida 'n *parlarán*
já que ningú *parla* d' ell,

Per tú 'l que avans no era *res*,
fent *Exposicions* y *festas*,
tiberis y *altras orquestas*
(pagant sempre los demés),
logra un títul de *Marqués*;
y un altre més aixerit
sent diputat d' un partit
prometent lo *moro* y l' *or*,
per tu al arrivá á la *Cort*
no 's recorda de 'l que *ha dit*.

Per tu l' home més honrat
(tant gust aprop teu s' hi trova)
que incapás de pensar, roba
los treballs d' un literat,
mil vegadas m' ha passat,
després de patirhi molt
fent uns *Versos*, per consol
(tant si ho creus, com si no ho creus)
se 'ls ha fet un *altre* seus,
sens dirme: *Gracias mussoll!*» (7)

Ja ho veus *gloria* si se 'n fan
de cosas per *conseguirte*,
per lograte, per *tenirte*
á tot hora al seu voltant,
el que 's *petit*, vol ser *gran*
el que 's *gran*, mes *gran* del qu' es
olvidant entre 'ls *llorés*
que á la *clara rahó* ofuscan,
que 'ts d' aquells que may te *buscan*,
no d' aquells que 't *buscan* més.

(4) Lo mateix dich y aniré dihent.

(5) Aquet pensament no es original, un altre avans que jo ho ha dit.

(6) No es gens inverosímil; un ne coneixia que va ferho.

(7) En molts *votelladas* literarias se llegeixen versos meus sens dir de qui son fets; al menys me donguessin las gracias.

En aquet *segle* *dinou*,
febre de *gloria* tením
y quant mes ne conseguím
es quant menos dihéim, *prou*,
pot sé *regira* y *remou*;
las *cimas* son *aplanadas*,
se fan cosas *may pensadas*;
per tot ne deixém *memoria*
y hasta hi ha qui te per *gloria*
fer *conquista* de... *criadas*.

Segle de los *Set-ciencias*
que *critican* lo qu' es *bó*,
sense *solta* ni *rahó*,
y *aplaudeixen* *indecencias*,
Segle de las *eminencias*.
no per ser *eminents* ells
sí per dirho los *cartells*
quant se 'ls *estrena* *algun drama*
de tant horrorosa trama
que fá erisar los cabells.

Un segle enrera (8) els que destres
surtian d' algun ofici,
no coneixent lo desfici
de la *gloria*, es deyan *Mestres*.
Mes avuy que las *finestras*
s' han obert, que á la *conquista*
del *Progrés* tothom s' *allista*,
tant si vols com si no vols,
fins aquell que planta cols
adquireix lo nom d' *artista*.

Y es *Artista* lo *cuyner*,
fent *fricandons* y *croquetas*,
lo *fuster*, fent *pasteretas*,
y fent *ambuts* lo *llauner*.
Es *artista* 'l *taberner*
venentnos aygua per ví
y estich pensant, jay de mí!
que mes dejorn ó mes tart,
tots plegats tirarém l' *art*
ja que á l' *art* tractém així.

Segle de la *llum mentida*
ja 't saludo de tot cor!
que hi fá que *sigui mitj mort*
si la teva *gloria* 'm crida?
Gloria vull, *gloria* sens mida,
só un *artista*! perqué no?
si be 'm falta *inspiració*:
mas *potencias* per tu s' *obrian*
y mil *qualitats* me sobran (9)
per se *artista* de *debó*.

¿*Gloria* vull! no la mateixa
que va fer morí de *fam*
á *Cervantes*, y á un *aixám*
d' *escriptors* qu' en *deijú* deixa.
Jo vull la *gloria* qu' engreixa,
la *gloria* sense neguit;
ja *gloria* d' un gall *farsit*,
la *gloria* (per mes que 'm *tatxis*)
que buscan los *Papatalxis* (10)
que 's la *Gloria del profit*.

JOSEPH M.ª CODOLOSA.

8 *Segle* divuit.

9 Vaja si me 'n sobran.

10 Entenguis *Ministre*.

(1) «Gloria y orgullo» poesia de dit poeta:

(2) Tot es vert.

(3) Are que no 's dongui per aludit cap *sabater* il·lustrat, aixó no es res més qu' una figura retórica.

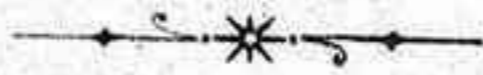
LA TOMASA.

GALERIA DE CELEBRITATS

Ricardo Calvo

D. RICARDO CALVO

Tant en comedia com drama
Ricardo Calvo 's lluheix
y lo públich l' aplaudeix
sent trompeta de sa fama;
En son Art no hi cap esmena,
émul de lo sèu germá
ab lo temps també será
gloria de la pátria escena.

RAFEL MOLINA (Lagartijo.)

Córdoba es la pàtria d' aquet famós matador de toros, en la cual vegé la llum á 27 de Novembre de l' any 1841, essent fill de Joseph Molina y de María Sanchez.

En sa mes tendra infantesa, ja demostrá *Lagartijo* una marcada inclinació á la *Tauromaquia* enseijantse en lo matadero de sa terra, ab bastant acert. Debutá en una *novillada* disposta per l' Ajuntament de Córdoba lluhintsi en ella de tal manera que lográ abundancia de felicitacions per part de tothom que 'l vegé trevallar.

Mes tart apadrinat per l' espasa Anton Luque vá recorrer diterentas plasas de Andalucía y la Manxa, agregat en clase de banderiller d' una companyia infantil, recullint en totas ellas bona cullita d' aplausos y coneixements tauromáquichs.

Pero la fama del célebre cordobés comensá al torejar en las companyias de Joseph (Pepete) Manel y Anton Carmona, no donantse punt de repós y millorant dia per dia arriant per fí á l' altura en que avuy se trova.

Comensá á matar toros en Bujalance, seguint fentho ab moltísima habilitat en las principals ciutats d' Espanya. Unit moltas voltas ab *Gordito*, *Tato* y altres destres reputadísims.

Alguns cops ha sigut arreplegat pel toro y ferit, pero no es estrany puig es lógich fent com fá mes de trenta quatre anys que toreja.

Avuy per avuy pot ben dirse que es la primera figura en lo difícil y perillós art de *Montes*, *Pepe Hillo* y *Chiclanero*.

Teatros

PRINCIPAL.—Dignament correspongué lo públich omplint de gom á gom el teatro de selecta y escullidísima concurrencia lo divendres passat, en la funció destinada á honrar la memoria del inolvidable D. Rafael Calvo. Ni podía fer mes nostre públich, ni mereixía menos lo escullit del programa. Se representá *García del Castañar* en el que lo Sr. Vico, hi ratllá á una gran altura secundantlo ab acert tots los artistas que hi prengueren part, y un cop terminada la sinfonia dedicada al eminent artista, se procedí al actede la coronació, que fou sumament conmovedor. Tots los artistas de la companyia, vestits de rigurós dol, depositaren coronas de llorer al busto del malahurat actor y al final don Anton Vico, llegí un sentit y notable discurs (original seu) en el que commemoravá las glorias del difunt artista. Don Ricardo Calvo visiblement emocionat se veje precisat á dedicar algunas frasses laudatorias al públich, recomenant no olvidés al difunt artista. Un interminable aplauso, fou la demostració ab que coroná l' homenatge al geni del señor Vico y sentit recort de don Ricardo. En la escena s' hi vejeren ab elegante y artistica combinació lo sayal y espasa que usaba don Rafael en la interpretació del drama *don Alvaro*, una de sas obras mes favoritas.

Pel divendres de la present semana s' anuncia lo despido de la companyia y benefici del eminent actor señor Vico, ab la interpretació de las obras *La esposa del vengador* y *La Levita*; obras las dos que executa de una manera magistral. Dadas las simpatias que té lo señor Vico creyém veurer lo teatro com divendres passat.

Desde disapte passará eixa companyia al *Catalunya* (Eldorado) conmemorant al poeta Zorrilla representant los primer dias *El Zapatero y el Rey*, *D. Juan Tenorio* y *Traidor, inconfeso y martir*. Es la millor manera de correspondrer dignament al acte de la coronació de nostre primer poeta que deu celebrarse en Granada.

Dimars vinent s' estrenará *A espaldas de la ley*, primera obra dramática de dos joves autors, de cual obra se 'ns han dat los millors informes.

LICEO.—Ab lo benefici del eminent mestre Goula que fou objecte de grans aplausos y preciosos regalos, en demostració de las grans simpatias del públich, ha terminat la temporada de primavera y ab ella també las representacions de *Gli amanti di Teruel* que cada día obtenia més notable exit. Sabém que la Empresa, en la temporada de l' any vinent presentará eixa ópera ab decoracions, trajes y demés com degudament requereix la obra.

LIRICH.—La semana próxima debutará en aquest elegant colisseo la companyia dramática italiana que dirigeix lo señor Novelli. Dat lo estens repertori, escullit de las primeras obras dels teatros francés, italiá, alemany, espanyol, etc., etc, y l' estens abono que ha lograt, creyém que s' veurán sumament concorregudas las funciones que 's donquin en aqueix teatro.

ESpanyOL.—Disapte inaugura la companyia del señor Mario, l' temporada d' istiu ab la preciosa comedia de Moratin *El si de las niñas*. Sabém que la Empresa ha lograt un notable abono per lo que es de creurer lográ eixa companyia veurer en la concurrencia lo mes selecte de la societat barcelonesa.

CALVO-VICO.—Ab gran éxit ha debutat la companyia lírica que dirigeix lo señor Larra, captantse per complert las simpatias del públich. Sobresurt en eixa companyia además del ja citat Sr. Larra, que es un escelent actor cómich molt similar al infortunat Zamacois, la senyoreta Gonzalez, que ab igual gracia canta una cansó andalussa que un picaresch *couplet* francés y las jas conegudas senyoras Perla y García, y los señors Ferrandiz y Videgin.

No será gens estrany ab tan notable companyia, logri eix teatro reanimarse á la altura que lo vejerem al inaugurarse ab la companyia Calvo-Vico, l' estiu passat.

PLASA DE TOROS.—Per lo dijous está anunciada la segona corrida de la temporada ab sis magnífichs toros de la acreditada vacada andalussa de la Viuda de Barrionuevo y ab las cuadrillas dels notables diestros *Lagartijo* y *Carancha*. Dadas las moltas simpatias que tenen entre los aficionados tauromáquichs los dos espasas citats y las condiciones notables de la ganaderia creyém acertar al vaticinar un plé de gom á gom.

Apesar del aumet considerable que té la Empresa ab l' ajust dels dos espasas dits, los preus de entrada no sufrirán alteració.

REGATAS.—Per lo dijous lo Real Club de Regatas anuncia las que tingueren que suspenderse diumenje passat á causa del temps. Lo concurrer varias societats estranjeras y l' empenyo en la competencia que sabém hi haurá, creyém que nostre port causarà una grata impresió per la esuellida concurrencia que hi sol acudir á eixa clase de diversions.

UN CÓMICH RETIRAT.

Campanadas

Diu un periódich que lo jutje municipal de Palma de Mallorca ha sigut processat.

Aixís va bé... Que també sapigan ells lo pá que s' hi dona.

S' ha disposat lo desarme de las fragatas «Carmen» y «Blanca.»

Lo acorassat «Pelayo» qu' acaba de construirse va á Cartagena en carácter *económich*.

Bé, si... alló d' aquell célebre marino:

Tindrém honra sense barcos.

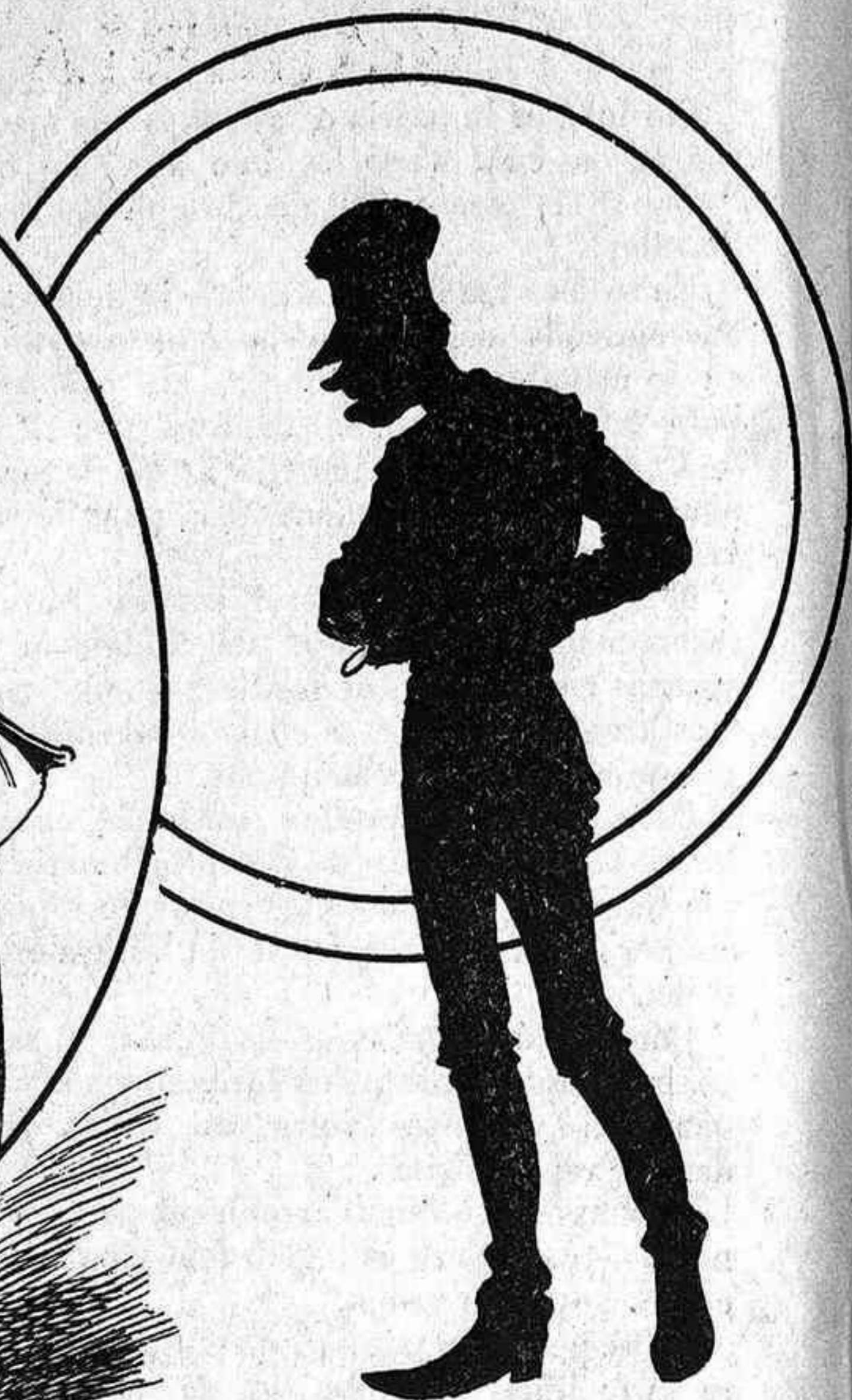
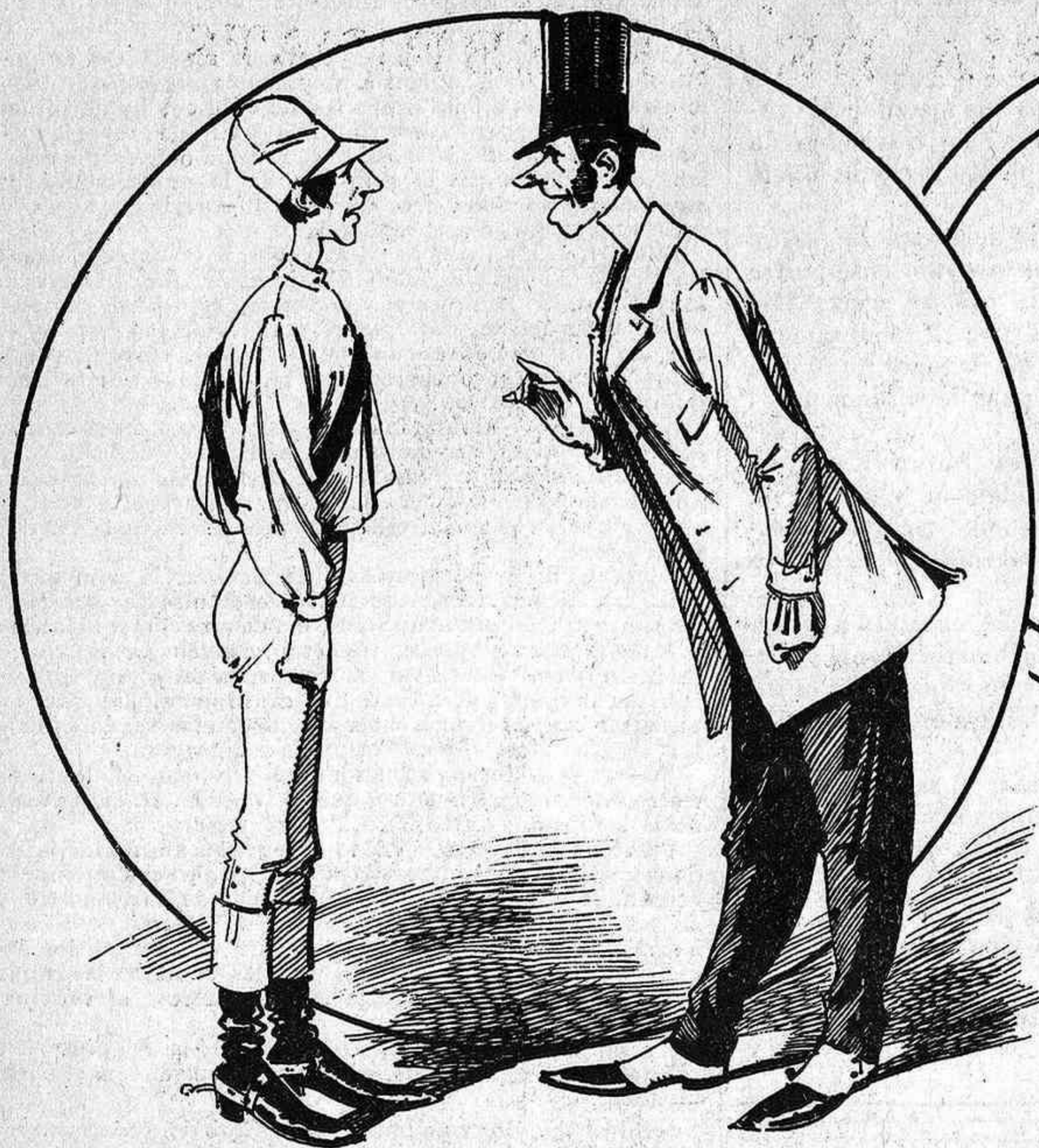
Perque honra crech que si que 'ns en queda.

Sevilla está inundada de jornalers sensa feyna. A Cádiz hi han preparats gran nombre de emigrats qu' esperan barcos.

Almería está á punt de quedar deshabitada.

Valga que tot aixó quedarà curat en quant hagin votat lo Sufragi Universal, ó siga la furqueta per despenjar turróns p' els qu' ara no hi arriyan.

LA TOMASA
SPORT-EPILECH

Para seguir la carrera
hay que tener vocación...

—M' ha dit lo senyor Marqués
si pensa ab l' aposta aquella?
—Jo no dech ré á cap Marqués.
D' hont es aquest senyó?
—Oh!... es
del carrer de 'n Fontanella.

Aquest mestre 'm va vuidar;
donchs no paro d' ensejar.

Tot lo del mon es engany.
Si jo 'n fès cas... ay la Mare!
Ja no hi ha carreras... Ara
comensém las de tot l' any.

PRIMAVERA

En un dels pobles de la vehina República sembla que los vigilants de segona tractan d'anar á fer un gran tiberi en commemoració de la victòria alcançada sobre un arcalde de Monterilla.

En la testera de la taula hi haurá los retratos dels jutjes que 'ls hi han fet justícia.

No podrà concorrehi ningú qu' es diga Francisco.

Tampoch s'admet ningú ab patillas.

¶ Bé ha donat que fer aquell ditxós «Comedes terran»...

La Nación, La Dinastia, La Publicidad y El Correo Catalán encara bregan ab lo mateix.

Homes, si pot ser nostre senyor, no ho va dir d'un modo ni d'un altre.

Semblan noys d'estudi.

Noticias vol lo públich, per aixó paga la pesseta.

LLIBRES REBUTS.—*Los santones de levita*, drama castellá en 3 actes, original y en vers de D. Sebastiá Gomila que s'estrená en lo teatro de Novedats la nit del 11 de Mars de 1889.

En son degut temps ja ferem la resenya de eixa notable obra, y del brillant éxit que obtingué la nit de son estreno.

Se ven á 2 pessetas l'exemplar en totas las principals llibrerías y per encárrechs de pedidos en la Imprempta Espanyola, carrer del Hospital, núm. 87, baixos.

AL MARQUÉS DEL FILABARQUÍ

Aquets sers *galimatías*
que son del mon lo neguit,
fins passats ab malalties,
haurian de ser los seus dias
los vint y un del mosquit.

Fornada que será víctima de la proposició Mellado, definitivament aprobada.

Srs. Rius y Tauler, Gassull, Masvidal, Muntadas, Sol y Ortega, Fontrodona, Comas, Calcat, Pelfort, Grases, Capella, Soler y Catalá, Batllori, Vidal y Ribas, Mirambell, Coll y Espona, Puig, Ragull y Cortina.

¡Gloria in excelsis Deo!

Encara que la major part no tornessin mes, no hi faria rés.

La Dinastia sembla que també ha vist á *La Publicidad*.

Ja fa dias que ho prediquém.

No 's fihí de *La Publicidad* senyora *Nación*, miris que no sab ab qui tracta!...

Amichs d'aquets vulguils ben lluny. Hasta quan alaban, perjudican.

TERRA Y CEL

IDILI

Tendra donzella ab galant ayment
abdos fent gresca solets se 'n van
á una fontella del bosch endins
que per nom porta: Font dels tres pins.
Tant sols promohuen al arriba'
xibarrí vinga, y xibarrí va.
Si l' un brau corre l' altre també
que 'ls dos ne brincan ab molt dalé
per agafarse ben amatents
puig que la melsa no 'ls don torment
per correr ayrosos ab molt delit
entre terrosos un quart seguit.
Sense penyas y sens' treballs
los turons, marges y xaragalls
tots junts traspasan ab goig y plers
sens' temer arestas dels esbarzers;

com que 'l cansansi temers no 'ls cal
si un turó vehuen van turó en dalt.
Si ell es alegre, ella ho es molt mes;
tan s' els en dona quatre com tres.
Mentres gojosos dintre un arbós
trobarse pujan solets los dos
fent rams d'espigols y romanins,
menjant' com anechs xichs cargolins,
á l' hora aquella que 'l sol plantat
corca l' espiga del nostre blat.

De la fontella de los tres pins
lliscar no 's ohuen, ja bosch en dins
los murmulles d'aygua, que gotejant
los hubeys'navan enjoyellant
de margenadas los verts mantells
e n que s' asseyan ayments donzells
contant follías, ab dols conhort
y pura y dolsa passió del cor

Corra en la vila suau mormoreig,
sona en la iglesia lo compaieg;
amichs y amigas dels bells donzells
y homes y donas y xichs y vells
ab pena esperan en lo lllindar
que pari prompte lo tal brandar.
Lo jorn fosqueja; feta un capdell
los núvols forman tétrich mantell,
negrencas brumas s' escampan lluny:
ja llampagueija; lo tró retruny;
lo vent ab fúria tot ho conmou;
l' espay brunzeija; cau pedra y plou.
S' obre la porta; n' ix dels recon
claror de ciris y de brandons,
Creyeu entendre mots de fredat'
donchs l' heu errada... Ja s' han casat.

ANTONET DEL CORRAL.

SER MARQUÉS

Vaya, vaya!... ser Marqués!
Jo 'm pensava qué sab qu' era
quan allá... molts anys enrera
no 'n sabia del mon rés;

y ara 'm trovo d' un plegat
feta á trossos ma ilusió.
Conde! Marqués! deya jo
casi bé mitx alelat

tot mirant una novela
hont llejía los fets grans
d' aquells characters gegants!
Jo ja ho veig... Qui no s' alela?

En las comedias de 'n Larra
y de 'n Zorrilla... n' hi veyal!
A n' aquells si que 'ls esqueya...
tots plens d' or y ab l' espasarra!...

Allavors feyan pressencia...

Casco al cap, y en lo coll, ruixa;
practicant lo dret de cuixa
qu' era una gran prehemencia.

Pero ara, cá... passen alts
que ho probin altre vegada;
pot ser d' una plantofada
quedavan sense caixals.

Llavors assaltant marlés
ó ab fets grans se feyan nobles,
ara per vilas y pobles
es fan nobles com boléts.

A mí creyú que 'm fan riure,
perque veix qu' aixís anant,
marquesos, se 'n trobaran
á quinse céntims la lliura.

Y ab creencias tan sencillas,
vaig arriarls á adorar.
¡Quan me podia pensar
veure un marqués ab patillas?

Y per desfer ma ilusió

si alguna encar me 'n quedaba
sols que tinguessin faltava
coronas per suscripció.

Quin desengany! Malehida
realitat! Quan mes hi penso...
Vaja, ara si que 'm conveso
que 'n lo mon tot es mentida.

Jo qu' hauria dat un carro,
tot plé d' or per ser marqués,
ara que sé aixó lo qu' es
no donaria un cigarro.

A fé que ja no m' estranya
aquella frase que diu
no 'm recorda ab quin motiu:
¡Quins marquesos té l' Espanya!

Y jo dich: si la noblesa
es va fent com ara es fá,
dintre poch... val mes callá
per si hi hagués roba estesa.

SERRALLONGA.

QUENTOS

En una guanteria:

Un gomós demprés de mirarse un quart d' hora seguit los guants que ab gracia y salero li acaba de provar la dependenta:

—Zenyoleta, fazi 'l favol d' un milall pel veule zi 'm cauhen bé!...

A la Rambla entre dos mossegas:

—Jo 't reflich, Tonet. Quina leontina mes elegant que portas...

—Y ¿que 't sembla 'l relotge?

—Noy, una verdadera joya ¿quant te costa?

—No ho sè, perque quant vaig comprarlo 'l relotgé dormia y no vârem poguer fer preu.

—¿Sabs qui es mort Frederich?; lo teu oncle de Figueras.

—Impossible; si l' oncle hagués mort já m' ho hauria escrit desseguida.

Un rich, fátuo y tonto, deya l' altre dia:

—Tot lo serviment de cuyna tinch de plata, inclús las paellas de ferro.

SANT D' AVUY.—Sant Varela mártir.

Gran predica á las Silessias, fent lo panegirich Fray Roig Alias.

Se prohibeix xiular al predicador.

CORTE DE MARIA DAVILA.

Visita á aquesta Senyora en lo cajon, per la aristocracia.

QUARANTA HORAS: Cada telégrama del Poble Sech á Barcelona y encara equivocat.

EFEMÉRIDES

1840.—Lo duch de la Victoria entra victoriós en Morella.

1795.—Invenció dels carquinyolis per lo pasticer Lluch Andreu del carrer de 'n Tarrós.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO CONGRÉS.—“Baralla de Pescateras”, baix la direcció de don Práxedes Matheu.

Hi pendrán part las principals parts de la companyia.

No 's permét menjar taronjas en los entreactes.

Entrada de invitació.—A las 3.

CIRCO ECUESTRE MUNICIPAL.—Grans jochs de prestidigitació figurant *Las elecciones d' un Poblet*, per los artistas Oler-Didal.

Debut del clown Fontrodonet que ballará la corda ab seraguëllos y farà equilibris sobre tres botellas de Champagne de la Viuda Cliquot.

A aquest artista se li farà una ovació tirantli tomátechs, colomins y arrós llegítim de Valencia.

No s' hi val á tirar pedras.

Gran assalt per los gladiadors Bobo de Cória y Pau de las Rocas ab la innovació del desafío ab filabarquí.

Se prohibeix terminament lo riurers dels artistas.

Grans exercissis per lo celebrat ginete Gassulli sobre lo caball nomenát Marqués de Fontanella.

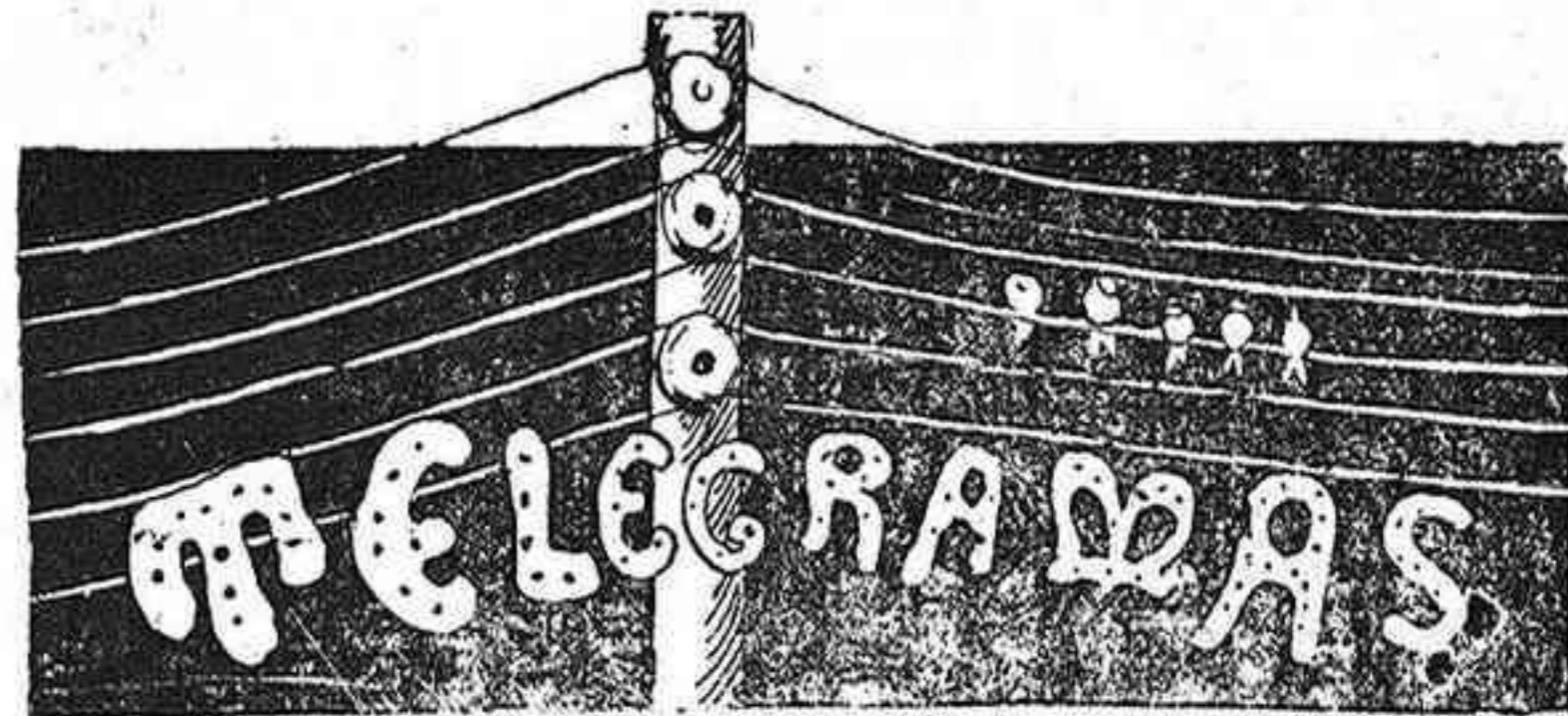
Finalisarà la funció ab la colocació del busto del caball “Xirigot” en la galería de bestias ilustres de las pilastres del Circo.

Funció diaria.—A l' hora de sopá.

PLASSA DE TOROS.—Próximas corridas reals:

L' anunci de la primera se donará la próxima semana.

Lo ganado es bó y hi haurá molts *cuquidas*.

Zurich, 30, 4 matí.—Acaba de fundarse una societat que 's dedicarà á la fabricació en gran escala dels vins nomenats Champagne.

Avisin á don Ignaci.

FARTANERA.

Madrid, 3, 3 tarde.—En K. Novas enrahona. Los ugiers vigilan si algú xiula. Per ara mira malament á tothom.

Idem 3, 50 matí.—En Romero s' hagut de retirar d' un cop d' ayre á las dents.

Lo doctor Audet las hi frega ab lo seu antidiséptich en lo saló de conferencias.

Idem 4, 8 id —(Urgent).—Hi ha un desafío pendent entre dos abogats. L' arma será lo invencible filabarquí.

Ja l' esmolan.

MONGETAS.

A causa de la molta aglomeració de original y dibuixos 'ns veyém precissats á deixar sens contestació la Correspondencia, com també á suprimir la secció de Trenca-Closcas.

La semana próxima hu recompensarém degudament.

IDILIS D' ESTIU

